

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
20/42	Kommunestyret	02.04.2020

INNBYGGERINITIATIV - STOPP NEDLEGGELSEN AV LEGEKONTOR OG HELSESTASJON I BJUGN

Rådmannens innstilling

1. Kommunestyret finner at innbyggerinitiativet omkring legekantor og helsestasjon i Bjugn tilfredsstillende de formelle kravene i kommunelovens § 12-1.
2. Ørland legetjeneste består av to legekantor ett i Bjugn og ett på Brekstad. Det er Bjugn Legekantor og Ørland Legesenter.
3. Ørland helsestasjon er lokalisert på Brekstad på Ørland Medisinske Senter hvor svangerskaps- og helsekontroller gjennomføres. Skolehelsetjenesten har regelmessig treffetid på kommunens skoler og Fosen videregående skole.

Sakens bakgrunn og innhold

Ordfører orienterte i kommunestyret 13.02.2020 om innbyggerinitiativ omkring legekantor og helsestasjon i Bjugn, videre om saksbehandling av innbyggerinitiativ som er hjemlet i kommuneloven § 12-1:

«Innbyggerne i kommunen eller fylkeskommunen kan fremme forslag som gjelder kommunens eller fylkeskommunenes virksomhet. Kommunestyret eller fylkestinget plikter selv å ta stilling til forslaget hvis minst to prosent av innbyggerne står bak det. Likevel er 300 underskrifter i kommunen eller 500 i fylket alltid tilstrekkelig.

Kommunestyret eller fylkestinget skal selv ta stilling til om det aktuelle forslaget gjelder kommunens eller fylkeskommunens virksomhet.

Kommunestyret eller fylkestinget skal selv ta stilling til forslaget senest seks måneder etter at det er fremmet. Denne tidsfristen gjelder ikke hvis forslaget blir henvist til behandling i forbindelse med en pågående plansak etter plan- og bygningsloven.

Forslagsstillerne skal informeres om vedtak som treffes, og om tiltak som gjennomføres som følge av forslaget.

I samme valgperiode kan det ikke fremmes forslag med samme innhold som et tidligere innbyggerforslag. Det kan heller ikke fremmes innbyggerforslag med samme innhold som en sak som er behandlet av kommunestyret eller fylkestinget i løpet av valgperioden. Kommunestyret eller fylkestinget skal selv ta stilling til om et forslag kan fremmes.

Et forslag som er fremmet etter reglene i denne paragrafen, og som blir nedstemt i kommunestyret eller fylkestinget, kan bare påklages dersom forvaltningsloven eller annen lov gir klagerett.»

Dette følger av protokollen fra kommunestyret 13.02.2020:

«Ordfører Tom Myrvold (H) informerte kommunestyret om at det er kommet inn et Innbyggerforslag som må behandles i kommunestyret. Kommunestyret ber om at administrasjonen fremmer saken til behandling i neste møte i kommunestyret.»

Ørland kommune mottok 07.02.2020 e-post fra innbygger Einar Aaland med følgende tekst:
«Vedlagt har dere en kopi av underskriftskampanjen «Stopp nedleggelsen av legekantor og helsestasjon i Bjugn». Helsestasjon er allerede nedlagt, og alle nye avtaler blir nå satt opp på Brekstad. Legekantoret er formelt nedlagt ved at det ikke finnes spor av Bjugn Legekantor i Helfo, og alt sammen er flyttet til Brekstad. Fastlegene er også flyttet til å tilhøre Ørland Legekantor med postadresse Brekstad (selv om de fysisk fortsatt har kontorer i Bjugn enn så lenge). Hva er rasjonale å legge ned et legekantor i systemene, og heller forsinke og fordyre postgang med interndistribuerings av post/frakt, samt forvirre brukere når de skal forholde seg til fastlegeordningen? Vanlig praksis andre steder er at kontor har sin egen adresse og oppføring i Helfo.

Det finnes ingen politiske saker eller vedtak som muliggjør en slik flytting. Men det finnes enighet i den fremforhandlede avtalen som poengterer at helsetjenester skal ytes etter nærhetsprinsippet. I tillegg gjorde Bjugn Formannskap to vedtak i april og juni for å stadfeste at disse tjenestene skal ytes fra Bjugn. Dette ble på nytt stadfestet i et vedtak i Bjugn Kommunestyre i september.

Vedlagt også kopi av disse vedtakene uthevet i gult. Har også lagt ved utdrag fra den fremforhandlede avtalen.

Underskriftskampanjen vil gå frem til kommunestyremøtet, dette er bare et saksgrunnlag. Ber om å få komme til neste kommunestyremøte den 13/2-2020 for å overrekke signaturerene i møtet (har ett lite forbehold, siden jeg kanskje må på en jobbreise, men da oversender jeg heller komplett liste nå kampanjen stenges). Per idag er det over 1600 signaturer.

Forslag til vedtak: Helsestasjon og legekantor tilbakeføres til Bjugn med omgående virkning.»

Folkehelsevurdering

Det vises til Meld. St. 19 (2018 – 2019) Folkehelsemeldinga - Gode liv i eit trygt samfunn som viser til at kommunen skal tilby helstasjon- og skolehelsetjeneste til barn og ungdom i alderen 0-20 år. Helstasjons- og skolehelsetjenesten er et helsefremmende og forebyggende tilbud til alle barn og unge og deres familier. Det er et mål at tjenestene er tverrfaglig sammensatte og tilpasset de lokale utfordringene.

Administrasjonens vurdering

Administrasjonen viser til vurdering sendt ordfører 11.02.2020:

1. Svar på spørsmål til spørretimen fremmet av Laila Veie (SP)

Det vises til protokoll i formannskapet 28.01.2020:

«Spørsmål fra Laila I. Veie (SP)

Legekontor og helsestasjon i Bjugn?

- Plassering av helsestasjon i Familiens Hus på Brekstad, strider mot intensjonsavtalen i forhold til nærhetsprinsippet og nærhet til tjenestene - individrettede tjenester der folk bor
- Administrasjonen bes om å redegjøre skriftlig for spørsmålene som ble stilt i forbindelse med saken, til neste møte i formannskapet

1. Organisering av helsestasjonen er på plass – hva vil det si?
2. Har administrasjonen tatt de politiske signalene, og er avgjørelsene i organiseringen om legekontor og helsestasjon gjort ut fra dem?
3. Ble ansatte dette gjelder involvert og hørt?
4. Har kommende (kanskje) Helsehus hatt noen betydning for plasseringen?
5. Er det foretatt noen brukerundersøkelser når det gjelder legekontor og helsestasjon?
6. I Intensjonsavtalen er «nærhetsprinsippet» nevnt flere ganger. Synes administrasjonen at organiseringen av helsestasjon oppfyller dette?»

1. Organisering av helsestasjonen er på plass – hva vil det si?

Det vises til informasjon om helsestasjonen som ble lagt ut på hjemmesiden 24.01.2020. Det som ligger i at organisering av helsestasjonen er på plass er at det er foretatt en rollefordeling/oppgavespesialisering for at samarbeidet skal gi mest mulig effekt for å yte nødvendige og kvalitative gode tjenester til innbyggerne. Det vil si at avdelingsleder for helsestasjon i samarbeid med sine medarbeidere har foretatt innplassering og besluttet hvem som skal gjennomføre avdelingens oppgaver som svangerskapskontroller, helsekontroller for barn 0-5 år, skolehelsetjeneste for barn 5-20 år, flyktningehelsetjeneste med mere.

2. Har administrasjonen tatt de politiske signalene, og er avgjørelsene i organiseringen om legekontor og helsestasjon gjort ut fra dem?

Vi mener å ha forholdt oss til de politiske signalene slik vi har tolket intensjonsavtalen, se svar under punkt 6, og budsjettvedtaket av 12.12.19.

Utdrag fra rådmannens forslag til budsjett for 2020:

«Lokalisering av tjenestene i Ørland kommune beskrives i intensjonsavtalen mellom Bjugn og Ørland kommuner. Ny struktur er lagt for Helse og familie med 5 enhetsledere under kommunalsjef. Helseadministrasjonen vil ha kontorer på Brekstad. Familiens hus er en struktur som skal samle tjenester og fremme tverrfaglig samarbeid innenfor helsetjenester knyttet til barn og unge.

Nærhetsprinsippet er overordnet. Faggrupper som jordmor, fysioterapeut, ergoterapeut, spesialutdannet personell innen familieterapi og psykiatri representerer en knapphetsressurs som er viktig og avgjørende for forsvarlighet og kvalitet i tjenestene. I ny kommune ønsker vi oss robuste fagmiljø som gir gode, forsvarlige tjenester med lik kvalitet for alle i kommunen. Felles fagprogram og faglige diskusjoner sikrer kvalitet, og gir trygghet både for ansatte og brukere av de ulike tjenestene. Spesialfunksjonene er til for alle i kommunen. Nærhet til og samarbeid med spesialisthelsetjenesten forsterker kvaliteten i tjenesten. I helsestasjonen på Brekstad har vi fra 1.1.2020 spesialist i pediatri/barnelege i 20% stilling. Dette kombinert med nærhet til poliklinikken på Brekstad hvor ulike prøver kan tas og analyseres raskt, vil vi få en

kvalitetsheving som skal komme alle barn i Ørland kommune til gode. Budsjettforslaget som nå foreligger, reduserer ressursene i familiens hus innen helsesykepleie, fysioterapi og psykisk helse og rusarbeid. Dette også på grunn av bortfall av prosjektmidler fra neste år. Det foreligger politisk vedtak om helsestasjonens beliggenhet i Bjugn. Dette tilbudet blir ikke likestilt med det vi kan tilby på helsestasjonen på Brekstad. Med knappe rammer blir nærværende ledelse viktig for å sikre riktig og rettferdig fordeling av ressursene. Dette gjelder ikke bare barnelegeressurs, men også tilgang på helsesykepleier, fysioterapeut og jordmor. Med det situasjonsbildet vi nå går inn i, gjør vi dette best ved å samle spesialfunksjonene under samme tak på Brekstad.»

Saksprotokoll i Utvalg for helse og familie - 27.11.2019:

«Behandling: Omforent forslag: Utvalget ser med bekymring på fremlagte budsjett. Det er et budsjettforslag som gir et dårligere tjenestetilbud og reduksjon av antall ansatte. Vi støtter samling av tjenester og fagmiljø i familiens hus, med helsestasjon på Brekstad.

Korttidsavdeling samles på Brekstad for å implementeres i dagens fagmiljø.

Votering Omforent forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak: Utvalget ser med bekymring på fremlagte budsjett. Det er et budsjettforslag som gir et dårligere tjenestetilbud og reduksjon av antall ansatte. Vi støtter samling av tjenester og fagmiljø i familiens hus, med helsestasjon på Brekstad. Korttidsavdeling samles på Brekstad for å implementeres i dagens fagmiljø.»

I vedtak i kommunestyret i sak PS 19/54 Budsjett 2020 – økonomiplan 2020-2023 den 12.12.2019 står det ikke noe om helsestasjon eller legekantor. Rådmannen har forholdt seg til rådmannens budsjettforslag som vedtatt. Det vil si helsestasjon på Brekstad og legekantor i Bjugn og på Brekstad.

3. Ble ansatte dette gjelder involvert og hørt?

I budsjettprosessen har det vært gjennomført drøftingsmøter med hovedtillitsvalgte. Det er ulikt hvordan ansatte opplever å ha blitt involvert og informert i forkant av budsjettvedtaket 12.12.19. Ansatte på Bjugn helsestasjon opplever å ha blitt lite involvert i denne prosessen. Kst. kommunalsjef for helse og familie og enhetsleder for familiehelse deltok i møte med avdelingsleder for helsestasjon 02.01.2020. Deretter har det for alle ansatte vært gjennomført to ROS-analyser 17.01.2020 og 24.01.2020 som gjelder flytteprosess, organisering og informasjon.

4. Har kommende (kanskje) Helsehus hatt noen betydning for plasseringen?

Det vises til PS 19/51 Fremtidens helsebygg i nye Ørland kommune som ble behandlet i kommunestyret 12.12.2019 og vedlegg til saken Rapport/Utredning av konsept for nytt helsehus og SINTEFs Analyse av nye Ørland kommunes behov for helsetjenester. Vedtaket som ble fattet gjelder fremtidens helsebygg og prinsipp for nye helsebygg i nye Ørland kommune.

5. Er det foretatt noen brukerundersøkelser når det gjelder legekantor og helsestasjon?

Det er ikke gjennomført brukerundersøkelser siden 2012 i Ørland kommune. I Bjugn kommune er det gjennomført brukerundersøkelse i barnehage 2018, grunnskolen 2007, pleie 2007, rådhuset 2005.

6. I Intensjonsavtalen er «nærhetsprinsippet» nevnt flere ganger. Synes administrasjonen at organiseringen av helsestasjon oppfyller dette?

Det vises til e-post sendt fra prosjektleder Emil Raaen i nye Ørland kommune til rådmann Ådne Røkkum i Bjugn kommune 28.06.2019, der prosjektleders og helsesjefenes tolkning fremgår på bakgrunn av spørsmål fra rådmann i Bjugn kommune.

«Her er vår tolkning om intensjonsavtalen som gjelder helsestasjonen.

Det vises til vedtak i Fellesnemnda 23.11.2017 «Avtale om grunnlaget for det videre arbeidet i fellesnemnda» og vedtak om at underskrevet avtale av 21.04.2016 legges til grunn.

I avtalens punkt 3.3.3 Lokalisering og utvikling av tjenestetilbudet står det at tjenester der nærhet til bruker er viktig (barnehage, skole, SFO, hjemmetjenester, dagtilbud mv) skal tilbys lokalt. Mer spesialiserte tjenester, forvaltningsoppgaver og myndighetsutøvelse samles i sterke og kompetente fagmiljøer. Under området helse og omsorg står det videre at nærhetstjenester opprettholdes med dagens lokalisering mens spesialistfunksjoner samlokaliseres for å sikre sterke fagmiljøer med relevant kompetanse. Videre at det etableres et «Familiens hus» på Brekstad for å samle tjenester og fremme tverrfaglig samarbeid innenfor helsetjenester knyttet til barn og unge. Forebyggende arbeid vil være et sentralt element i tankegangen rundt opprettelsen av familiens hus.

Under avtalens punkt 3.3.7 Tjenestetilbud og lokalisering i nye Ørland kommune er to prinsipper lagt til grunn; individretta tjenester der folk bor og spesialiserte tjenester forvaltningsoppgaver og myndighetsutøvelse i fagmiljø. Her er det krysset av for at lokalisering av ledelse for familiens hus, herunder helsestasjon, skal være i «gamle Ørland».

På bakgrunn av avtalen som viser til samling av fagmiljø og lokalisering tolker vi det slik at helsestasjonen skal være i Familiens hus på Brekstad.

Senere politiske vedtak på lokalisering av barnevern ble også begrunnet i fagmiljø og besluttet lagt i Familiens hus (sak 19/16).

Prosjektleder har lagt til grunn i den administrative organiseringen at det ikke anses nødvendig å dele fagmiljø på grunn av geografisk avstand. Dette er også lagt til grunn for helsestasjon. Det er også lagt til grunn i arbeidet med lokalisering av arbeidsplasser at faggruppene samles så langt det er mulig og at antall bygg reduseres dersom dette er mulig.

Intensjonsavtalen beskriver at helseadministrasjonen og spesialistfunksjonene skal ligge på Brekstad. Det er på denne bakgrunn vurdert at også avdelingsleder for helsestasjon bør ha kontor på Brekstad. Helsestasjonens oppgaver er omfattende og strekker seg fra skolehelsetjenesten, hjemmebesøk/besøk etter fødsel, svangerskapskontroll, fysioterapi og barnekontroller. Det er viktig å ha kort avstand til de naturlige samarbeidspartnere som for eksempel barnevern, leger, psykisk helse og rus, familieterapeuter/-veiledere osv.

Mange av oppgavene i helsestasjonen skal utføres der barna er, slik som skolehelsetjenesten som skal tilbys lokalt i hver skole. Det er planlagt for at jordmortjenesten bør samordnes på Brekstad under Familiens hus.

Fysioterapitjenesten skal ha base på Brekstad, men har en funksjon som skal utøves der pasient og bruker er og bor.

Når det gjelder barnekontrollene som nå utføres både på Brekstad og i Botngård, er det mulig å utøve noen kontroller i Botngård hvis det er innbyggere som ikke har mulighet til å møte på Brekstad. Hvis det blir aktuelt, må det vurderes om disse kontrollene i Bjugn/Botngård kan gjennomføres i tilknytning til legekantoret og deres lokaler. I nye Ørland vil vi også ha fast ansatt barnelege i helsestasjonen. (Det har vi ikke i Bjugn pr i dag.) Det vil være naturlig at dette må løses i dialog med ansvarlig lege. Det er ikke hensiktsmessig slik dette gjøres i dag, hvor helsesykepleier kan oppleve å være helt alene (i helsestasjonene lokaler) ved barnekontroller.»

2. Svar på spørsmål til spørretimen – fremmet av Tore Meluus (H) på vegne av Ørland Høyre

Det skal være eget legekantor i Bjugn og på Brekstad.

Det vises til informasjon på kommunens hjemmeside/facebookside 31.01.2020:

«Fra 1. januar 2020 har Ørland Legesenter og Bjugn Legekantor blitt til Ørland Legetjeneste. Det betyr at de har felles journalsystem og andre organisatoriske løsninger, men LEGENE HAR IKKE FLYTTET KONTOR. Du finner altså legene ved de samme stedene i både Bjugn og Brekstad som før kommunesammenslåingen.»

Det ble administrativt besluttet å organisere legetjenesten som en enhet med to avdelinger. Ett organisasjonsnummer for Ørland Legetjeneste med bedriftsnummer for Bjugn Legekantor og Ørland Legesenter. Dette ga noen konsekvenser som vi dessverre ikke forutså. HELFO skiller kun på organisasjonsnummer og ikke på bedriftsnummer. I følge HELFO er det ingen lov som sier at det skal være slik, men det er slik systemet fungerer. Dette er årsaken til at det så langt ikke har vært mulig å gi en oversikt over hvilke leger som er på Bjugn Legekantor og Ørland Legesenter. På HELFO sine sider står alle leger på Bjugn Legekantor og Ørland Legesenter under Ørland Legesenter med adresse Skolegata 9, 7130 Brekstad, og der er ikke mulig å få oversikt over hvilke leger som er på hvilket kontor. Dette har beklageligvis ført til forvirring og frustrasjon for flere av våre innbyggere. Ørland kommune er i dialog med HELFO/Norsk helsenett/HelseRespons/journalsystemet System X, for å finne løsning. HELFO har opplyst at det er flere kommuner som etter kommunesammenslåingen 01.01.2020 har samme utfordring som Ørland.

Administrativt anbefales det at vi fortsetter med ett organisasjonsnummer og at vi jobber mot HELFO/Norsk helsenett/HelseRespons/journalsystemet System X, for oppdeling i henhold til bedriftsnummer, slik at det gis en oversikt over hvilke leger som tilhører Bjugn Legekantor og Ørland Legesenter. Hjemmesiden til Ørland kommune er oppdatert med hvilke leger som er på Bjugn Legekantor og Ørland Legesenter.

Ett organisasjonsnummer gir bedre oversikt (for legene) over innbyggerne og spesielt på legevakt. Det jobbes for å gi like tjenester på begge legekantorene, samme avtaler, og drive utvikling sammen gjennom god samhandling. Legene skal bli spesialister i allmennmedisin og det er behov for veiledere samlet i Ørland Legetjeneste.

Ved bruk av helserespons.no på timebestilling og resept så har svarene på SMS-meldinger skapt usikkerhet. SMS-meldingene har hatt avslutning med «Mvh Ørland legesenter (BJUGN)». Dette er nå rettet til «Mvh Ørland/Bjugn legetjeneste».

Vi beklager at uforutsette teknikaliteter hos leverandører har skapt forvirring for pasienter og innbyggere. Vi gjør hva vi kan for å rydde opp i dette. Legene er der de alltid har vært.

Helsestasjonen

Helsestasjonen og jordmortjenesten er nå samlet i Familiens hus på Ørland Medisinske Senter på Brekstad. Familiens hus består av helsestasjon, svangerskapsomsorg, kommuneoverlege/helsestasjonslege, fysioterapi, ergoterapi, hjelpemiddelteknikker, familie og forebygging som er psykisk helse og rus for barn, unge og voksne (familieterapeuter, familieveiledere, loser, familiekoordinator). Fosen barnevernstjeneste avd. Ørland har også sine kontorer i Familiens hus, men har organisatorisk tilhørighet til oppvekst.

Jordmortjenesten opplever nå å ha et faglig nettverk. Dette gir økt trygghet. Det å være samlokalisert med Ørland Legesenter ses på som en stor fordel, da jordmødrene får hjelp til og svar på prøver samme dag som de har svangerskapskontroll.

Helsestasjonen vil få et større faglig miljø. Helsesykepleierne kan nå lettere spesialisere seg på enkelte fagområder, der de før måtte være generalister og kunne litt om alt. Samfunnet er i endring og behovet for å øke kompetansen på spesielle områder er en nødvendighet. Det er stadig større krav i fagområdene. Ørland kommune har 20 % helsestasjonslege, som også er barnelege. Dette er meget positivt for tjenesten. Hver mandag vil to LIS1 leger (turnusleger) fra Ørland Legetjeneste veksle mellom å være med på opplæring, veiledning og helsekontroller.

De som besøker helsestasjonen er barn i alderen 0-5 år med sine foreldre. Det er som oftest friske foreldre som har bil og mulighet til å kjøre til Brekstad. Om de ikke har det, kan helsesykepleier dra på hjemmebesøk, eller så har man krav på skyss via pasientreiser. Helsestasjonen vil så langt det er mulig legge til rette for at timeavtaler kan tilpasses den enkeltes behov. Det anses mest utfordrende for flyktninger med flytting av helsestasjon fra Bjugn. Det jobbes derfor med tiltak i flyktningehelsetjenesten.

Skolehelsetjenesten vil styrkes fra høsten 2020. Kommunen har to helsesykepleiere under utdanning. Det vil bli faste helsesykepleiere på de ulike skolene. Skolehelsetjenesten har tverrfaglige møter for å ivareta fagmiljø og utvikling. Ressursfordelingen foretas på bakgrunn av elevtall i skolene.

Helsestasjonen er samlokalisert med familie og forebygging, psykisk helse og rus for barn, unge og voksne. Der er det egen fagkoordinator for barn og unge som er en viktig samhandlingspartner for helsestasjonen. Barn, unge og familier som har utfordringer vil få en god tverrfaglig tjeneste. Det gis tilbud om familieveiledning til foreldre. I barnehage og skole er det tilbud om barne- og ungdomslos. Helsestasjonen har ansvar for ICDP familieveiledning. Det er planlagt kurs til høsten for foreldre/familier som har de yngste barna.

Familiens hus har innsatsteam en gang i uken hvor alle avdelinger i Familien hus er representert sammen med ansatte fra oppvekst. Innsatsteam gir tilbud til barn og familier som trenger det, og setter inn tiltak raskt. Innsatsteamet veileder også ansatte i helse og oppvekst.

Fysio- og ergoterapitjenesten er samlokalisert på felles areal. Kommunen har to barnefysioterapeuter som er med i faste kontroller ved helsestasjonen. De er også lett tilgjengelig hvis det er noen som kommer innom på helsekontroller til helsesykepleier uten avtale.

Det vises også til Nasjonal retningslinje for helsestasjon- og skolehelsetjenesten:

<https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten>.

Vedlegg

- 2 Vedlegg 0 - Stopp nedleggelsen av legekantor og helsestasjon i Bjugn - underskrift.no
- 3 Vedlegg 6 - vedtak 050919 kst
- 4 Vedlegg 4 - Vedtak 250419 fsk
- 5 Vedlegg 5 - vedtak 130619 fsk
- 6 Korrigering av vedlegg 9
- 7 Vedlegg 9 - fastlege Ørland